

KONKRETNIE, LOGICZNIE, Z WIZJĄ...

Stolica Małopolski od wielu lat skutecznie pozyskuje fundusze zewnętrzne na potrzeby realizacji swoich inwestycji, a także dla projektów o charakterze nieinwestycyjnym. Doświadczenia Gminy w tym zakresie sięgają jeszcze funduszy przedakcesyjnych. Do tej pory pozyskaliśmy dofinansowanie dla kilkuset przedsięwzięć w wysokości ponad 4,4 mld złotych ze środków programów operacyjnych krajowych, funduszy agencji Komisji Europejskiej, funduszy: szwajcarskiego i norweskiego oraz kolejnych edycji regionalnych programów operacyjnych Województwa Małopolskiego.

Omówię pokrótce najważniejsze zadania, których się podejmujemy, przy czym chciałbym zwrócić uwagę na fakt, że już w fazie projektowania brano przede wszystkim pod uwagę logiczny ciąg powiązań planów i ich komplementarność względem siebie, efektywność ekonomiczną, priorytety celów oraz szczególnie w bieżącej perspektywie finansowej współpracę z ościennymi gminami wchodzącymi w skład Metropolii Krakowskiej. To właśnie taki sposób podejścia do problemów zaowocował w konsekwencji pozyskaniem wysokiego dofinansowania dla inwestycji ze środków Unii Europejskiej.

Omówię pokrótce najważniejsze zadania, których się podejmujemy, przy czym chciałbym zwrócić uwagę na fakt, że już w fazie projektowania brano przede wszystkim pod uwagę logiczny ciąg powiązań planów i ich komplementarność względem siebie, efektywność ekonomiczną, priorytety celów oraz szczególnie w bieżącej perspektywie finansowej współpracę z ościennymi gminami wchodzącymi w skład Metropolii Krakowskiej. To właśnie taki sposób podejścia do problemów zaowocował w konsekwencji pozyskaniem wysokiego dofinansowania dla inwestycji ze środków Unii Europejskiej.

KOMUNALNY KRWIOBIEG

Kraków jako pionier w pozyskiwaniu funduszy skupił się przede wszystkim na unowocześnieniu gospodarki komunalnej czego wyrazem były dwie wielkie inwestycje realizowane w latach 2000 – 2010 z funduszy przedakcesyjnych oraz Funduszu Spójności: Gospodarka odpadami stałymi w Krakowie, etap I i Oczyszczalnia Ścieków Płaszów II w Krakowie. To właśnie dzięki tym inwestycjom uzupełnionym w późniejszych latach przez wiele projektów z tej dziedziny, Kraków może się dziś pochwalić systemem gospodarki komunalnej na poziomie europejskim. Zwiększeniem tych działań była budowa Zakładu Termicznego Przekształcania Odpadów, współfinansowana z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 o wartości ponad 826 mln zł, przy czym dofinansowanie z UE sięgnęło ponad 371 mln zł.

WYKORZYSTAĆ ZIT-Y!

W obecnej perspektywie Kraków korzysta również z wielu źródeł dofinansowania. Nowością tego okresu jest instrument finansowy Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT) w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego, a także środki komplementarne w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.

Szacujemy, że w ramach projektów indywidualnych ZIT i projektów komplementarnych Kraków pozyska prawie 1,2 mld zł dofinansowania.

Aby w pełni móc korzystać z instrumentu finansowania jakim są ZIT, konieczne było spełnienie kilku warunków. Podstawowym wymogiem było nawiązanie zinstytucjonalizowanej współpra-

cy Krakowa z gminami ościennymi oraz wspólne stworzenie Strategii rozwoju dla tego obszaru, zawierającej konkretne inwestycje mające źródło finansowania ze środków wydzielonych dla ZIT. Trzeba podkreślić, że podejście takie można traktować jako oddolne działania służące tworzeniu obszaru metropolitarne go i stanowiące podstawę ścisłej współpracy w zapewnianiu mieszkańcom usług publicznych na najwyższym poziomie.

Nowoczesny tabor komunikacji zbiorowej w Krakowie. fot. MPK S.A w Krakowie

W przypadku Krakowa Metropolię tworzą Gmina Miejska Kraków oraz czternaście gmin: Biskupice, Czernichów, Igołomia-Wawrzeńczyce, Kocmyrzów-Luborzca, Liszki, Michałowice, Mogilany, Niepołomice, Skawina, Świątynki Górne, Wieliczka, Wielka Wieś, Zabierzów, Zielonki. Przewodniczącym Związku ZIT jest Prezydent Miasta Krakowa Jacek Majchrowski. Takie zintegrowane przedsięwzięcia to również połączenie działań inwestycyjnych i nieinwestycyjnych. ZIT wspierają realizację projektów ważnych z punktu widzenia znaczenia dla całego obszaru funkcjonalnego. Warto zaznaczyć, że podejście oferowane przez ZIT zakłada przeniesienie na samorządy prawa do decydowania o tym, jakie projekty będą realizowane, oraz odpowiedzialności za powodzenie zaproponowanych przez siebie inwestycji. Dzięki takiemu rozwiązaniu samorządy mogą proponować do realizacji te zadania, które najlepiej odpowiadają lokalnym potrzebom.

Gmina Miejska Kraków w ramach Strategii ZIT opracowała 47 projektów inwestycyjnych o wartości około 950 mln zł - w tym dofinansowanie z UE wyniesie około 600 mln zł. Dla 25 projektów już zostały podpisane umowy o dofinansowanie na kwotę środków UE ponad 360 mln zł.

AUTOBUSY POWALCZĄ ZE SMOGIEM

Jednym z pierwszych i największych przedsięwzięć są zakupy 107 nowych niskopodłogowych niskoemisyjnych autobusów wraz z niezbędną infrastrukturą do ich obsługi i eksploatacji oraz 12 stacjonarnych automatów KKM do sprzedaży biletów. Nowy tabor będzie spełniał najwyższe normy emisji spalin w przypadku autobusów zasilanych olejem napędowym lub hybrydowych, albo będzie to tabor tzw. „bezemisyjny” w przypadku autobusów elektrycznych. Nowe pojazdy zastąpią najstarszy i najbardziej wyeksploatowany tabor autobusowy. Dzięki temu możliwe będzie ograniczenie emisji spalin pochodzących z transportu zbiorowego, co wpłynie na poprawę jakości powietrza w Krakowie i na obszarze aglomeracji krakowskiej. Zakupy te zbliżą nasze miasto do osiągnięcia poziomu 100% ekologicznego taboru autobusowego.

Kolejny ważny temat dotyczący transportu niskoemisyjnego to budowa zintegrowanych węzłów przesiadkowych oraz parkingów typu „Parkuj i jedź”, co powinno poważnie przyczynić się do „odkorkowania” miasta. Na te przedsięwzięcia zostało przeznaczonych ponad 85 mln zł środków UE.

W ramach stworzenia spójnego systemu ścieżek rowerowych w Krakowie, Gmina realizuje projekty o wartości 67,8 mln zł. Dzięki dofinansowaniu UE w kwocie 53,8 mln zł powstanie około 27 km ścieżek rowerowych. W szerszej skali projekty te

wpłyną na tworzenie wzajemnych powiązań funkcjonalnych Gmin na terenie Krakowskiego Obszaru Funkcjonalnego.

Środki w ramach ZIT pomogą również w realizacji działań Gminy Miejskiej Kraków zmierzających do osiągnięcia celów strategii długoterminowej Planu Gospodarki Niskoemisyjnej poprzez projekty termomodernizacyjne dotyczące budynków użyteczności publicznej przeznaczonych na realizowanie świadczeń zdrowotnych, budynków oświaty, pomocy społecznej czy instytucji kultury. Dzięki środkom europejskim nowoczesnie ocieplonych zostanie kilkadziesiąt obiektów, co przyczyni się do znacznych oszczędności energii a także poprawi ich estetykę. Na ten cel pozyskaliśmy ponad 73 mln zł środków UE przy wartości całkowitej przedsięwzięć ponad 160 mln zł.

A KOMPLEMENTARNIE DO ZIT...

Duży udział pozyskiwanego dofinansowania w bieżącej perspektywie, jak już wyżej wspomniałem, mają projekty indywidualne, komplementarne do tych wskazanych w Strategii ZIT realizowane w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Kraków realizuje projekty w dwóch obszarach: transportu i rozwoju sieci ciepłowniczych.

W ramach projektów dotyczących rozwoju publicznego transportu zbiorowego w polskich miastach Gmina Miejska Kraków realizuje 4 zadania o łącznej wartości ponad 1 mld zł z dofinansowaniem w wysokości 450 mln zł.

Są to projekty dotyczące:

- Zakupu niskopodłogowego taboru tramwajowego w celu usprawnienia i poprawy jakości miejskiej komunikacji zbiorowej. Projekt obejmuje dostawę 35 nowoczesnych tramwajów o długości 32-35 metrów, w których jednocześnie zmieści się co najmniej 220 pasażerów. Zgodnie z podpisaną umową MPK S. A. otrzyma dofinansowanie na realizację tego zadania w wysokości blisko 125 mln zł.
- Budowy linii tramwajowej wzdłuż Trasy Łągiewnickiej – zakres projektu dofinansowanego w kwocie ponad 97 mln zł to między innymi budowa infrastruktury torowo - tramwajowej o długości ok. 1,7 km wraz z siecią trakcyjną oraz systemami bezpieczeństwa, sterowania i zasilania oraz budowa peronów przystankowych.
- Modernizacji torowisk tramwajowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą – zostanie zmodernizowanych 7 odcinków torowisk, a dofinansowanie wyniesie ponad 76 mln zł.
- Budowy linii tramwajowej KST etap III (os. Krowodrza Górka - Górka Narodowa) wraz z budową dwupoziomowego

skrzyżowania w ciągu ul. Opolskiej. Na zadanie to zostanie przeznaczona kwota dofinansowania w wysokości ponad 151 mln zł. W ramach przedsięwzięcia planowana jest między innymi przebudowa i budowa nowego torowiska o długości ok. 5,5 km podwójnego toru oraz budowa trzech parkingów typu P&R na ponad 430 miejsc.

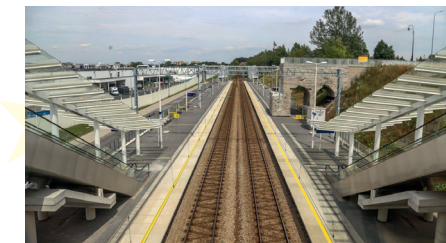
Chcę podkreślić, że celem nadrzędnym powyżej opisanych przedsięwzięć jest usprawnienie systemu miejskiej komunikacji zbiorowej, prowadzące do zwiększenia udziału osób korzystających ze środków transportu publicznego, zwiększenia poziomu komfortu podróży jej pasażerów, poprawy stanu środowiska naturalnego oraz zmniejszenia poziomu jego degradacji powodowanej przez samochody, jak i zmniejszenia poziomu hałasu ulicznego oraz emisji spalin, a także skrócenia czasu podróży.

Drugim obszarem przedsięwzięć komplementarnych do ZIT są projekty realizowane w zakresie sieci ciepłowniczych o łącznej wartości 365 mln zł (dofinansowanie 152 mln zł.) W zakresie tych inwestycji przewidziana jest przede wszystkim budowa nowych odcinków sieci ciepłej wraz z przyłączami i węzłami ciepłowniczymi w celu likwidacji istniejących lokalnych kotłowni opalanych paliwem stałym, likwidacja węzłów grupowych wraz z budową przyłączy do istniejących budynków i instalacją węzłów dwufunkcyjnych oraz budowa sieci ciepłych umożliwiających wykorzystanie energii cieplnej wytworzonej w warunkach wysokosprawnej kogeneracji.

DROGI I ŚRODOWISKO

Kraków jest nie tylko beneficjentem środków w ramach mechanizmu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, ale również aktywnie pozyskuje środki europejskie w ramach konkursów organizowanych przez Instytucje Zarządzające na poziomie regionalnym oraz krajowym. Wśród najważniejszych inwestycji obecnego okresu programowania bez wątpienia mieszczą się projekty drogowe. W 2016 r Gmina podpisała umowę o dofinansowanie w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 dla projektu pn. „Rozbudowa Alei 29 Listopada od ul. Opolskiej do granicy miasta Krakowa”, którego wartość dofinansowania to ok. 153 mln zł. W roku bieżącym natomiast w ramach tego Programu zakontraktowano środki europejskie w wysokości ponad 179 mln zł dla projektu „Rozbudowa ulicy Igołomskiej w Krakowie”.

Niezwykle ważne są również projekty środowiskowe. W bieżącym roku Kraków podpisał umowę o dofinansowanie w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura

Budowa przystanku osobowego Kraków Sanktuarium. fot. Bogusław Świerzowski

ra i Środowisko 2014-2020 dla projektu pn. „Gospodarka wodno-ściekowa w Krakowie – Etap V”. Wartość dofinansowania dla inwestycji to ponad 84 mln zł, a dotacja umożliwia kontynuację prowadzonej sukcesywnie już od wielu lat polityki kompleksowego uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej na terenie miasta i gminy Kraków.

DLA „MAGICZNEGO MIASTA”...

Jak przystaje na kulturalną stolicę Polski, wśród zrealizowanych i planowanych inwestycji są również takie, które dotyczą kulturalnego życia naszego miasta. Utworzone w poprzednim okresie programowania muzeum w podziemiach Rynku Głównego, a także Muzeum Sztuki Współczesnej stały się szybko jednymi z najważniejszych miejsc na kulturalnej i turystycznej mapie Krakowa a dofinansowane z Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego 2007-2013 Centrum Kongresowe jest niewątpliwą wizytówką naszego Miasta.

W obecnym okresie programowania w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko wartość uzyskanego z UE dofinansowania to 76,6 mln zł, a do największych projektów realizowanych z tych środków przez instytucje kultury należy zaliczyć modernizację i remont konserwatorski Pałacu Krzysztofora i rewaloryzację zabytkowej siedziby Muzeum Inżynierii Miejskiej. Kraków pozyskał również środki z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na utworzenie Muzeum Podgórze, jako kolejnego oddziału Muzeum Historycznego Miasta Krakowa oraz restaurację zabytkowego fortu Łąpianka i utworzenie w nim Muzeum i Centrum Ruchu Harcerskiego.

Podsumowując powyższe informacje pragnę zaznaczyć, że Gmina Miejska Kraków pozyskała do dzisiaj środki z UE w wysokości ponad 4,4 mld zł dla projektów o wartości całkowitej 8,3 mld zł. To bardzo znacząca kwota, co jednak wcale nie oznacza, że na tym polu nasze wysiłki nie będą kontynuowane. Wręcz przeciwnie – postaramy się o więcej.

Janusz Moskwa
Dyrektor
Biura Funduszy Europejskich
Urzędu Miasta Krakowa

Kraków